

viuus 80. libras , non quidem ex acido vitrioli rubificati, vt existimat scriba, quod ob id *caute calcinandum* docet, sed solo sale communi, quod sic probo.

Sublimetur idem mercurius cum eadem proportione nitri, & vitrioli rubificati, absque sale communi, & mercurius ascendet rubeus, nilque ponderis, neque corrosiui acquisiuit, idque est *Crollij Arcanum corallinum*.

*Arcanum
corallinum
Crollij*

Rursus adde huic rubro sublimate tantundem salis marini, quantum nitri erat, vrge moderato igne, & eleuatur in sublimatum corrosiuum, augeturque illud pondus, quod supra indicaui.

Adeoque vitriolum non addit pondus mercurio, sed saltem adiungitur, vt mixtura sit spongiosa, vt & ne salia fundantur: nitrum vero, vt dissoluatur, & hæc de sublimate sufficiunt, pergam ad præcipitata.

Minerva manum mouet.

Cap. 24.

Ostendi, quod vitriolum, & nitrum mercurio, nec corrosiuum, nec pondus, in eius sublimata-

HIPPOCRATES. 219

limatione addant, idem etiam nunc in eius præcipitatione demonstabo.

Fiat ergo aperto igne aqua fortis ex vna parte nitri, & quatuor vitrioli rubificati, vel *caute calcinati*, vt iubent incauti doctores, hæc aqua dissoluat argentum viuum, quantum soluere potest, solutionem euapora ad ficcitatem, in fine augeatur ignis, vt fundus capitellæ ferè candeat, sic in vasis fundo hærebit puluis rubeus præcipitatus splendens, nilque acquisiuit ponderis, neque quid corrosiuo sublimato simile.

Causa est, quod nitrum sulphureum, eleuat sulphur vitrioli, quæ coniunctim agunt saltem in suum simile, idest in sulphur externum mercurij, adedque crescere in pondere mercurius nequit, vt nec corrosiuam vim sublimato similem induere.

Quod autem mercurius vulgi habeat sulphur externum, & separabile de essentia mercurij ultra *Gebri lib. 2. summa perfect.* aliorumque sapientum testimonia, docet etiam experientia, hic & vbi que certissima rerum magistra, sequente mechanica.

Mercurium mundum, & purum

K 2 rum

Mercurius
præcipita-
tus

*precipita-
tus proprio
sulphure*

rum immittæ phiolæ plani fundi, vt æquè hunc cooperiat, oris augustissimi, coque in arena primo lento, & moderato igne, postea fortiori, eo gradu, vt mercurius ascendere nitatur, quod si id contingat, simplici motu fac, vt recidat, hac via sine vlla alia additione præter externum ignem, fit præcipitatus rubeus splendens, similis illi, qui cum aqua forti ex nitro, & vitriolo præcipitatus fuit. Hic præcipitatus, neque pondere diminuitur, neque augetur, quatenus proprium sulphur illum mortificauit, & rubefecit, non secus, quam aqua fortis ex nitro sulphureo, & vitriolo quoque sulphureo ostendi. Sulphuris nimirum proprium est rubificare mercurium, vt in cinnabaris præparatione manifestum fit, ideoque in pondere nihil augetur, id quod à nostris attentè considerandum: plurimum enim interest.

Hunc præcipitatum rubrum, vel per se, vel cum aqua forti factum, commisce cum marino sale, & virge compositum moderato igne, tunc eleuabitur in ponderosum, & corrosiuum sublimatum. Adeoque vitriolum *caute calcinatum*, præcipitatis dictis, nihil aliud,

HIPPOCRATES. 221

aliud, quam sulphuris odorem
contribuit.

Sic præcipitatus ille, quem Crollius Turbith minerale appellat, quatenus fit cum spiritu vitrioli, vel sulphuris sine nitri additione, non rubescit, eo quod horum pinguedo sulphurea sine sulphureo nitro non manifestatur, sed propter symbolum, sulphureum, quod habent, agunt in mercurii sulphur, & ideo non rubescit, sed solum flavescit, neque pondus acquirit, postquam aluminosus sapor, aqua calida ablutus fuerit.

Vires omnium dictorum præcipitatorum, sunt æquales, vomitus mouent, gingiuas corrumpunt, & repetitis vicibus assumpti execrandum pyralismum promouent. Hinc *Helmont de febr. c. 15.* quam diu mercurius vulgi reuificari potest, non est boni viri remedium. Nam sicut omnia pharmaca sunt venena respectu nostri, & non excrementorum, nosque potius, quam morbos ipsos adoriantur, sic & præcipitatus vulgaris mercurii. Quare Hippoc. meus *de medicam. purgantibus:* Nemo medentum per assumpta laxatina spondere audet sanationem. Et licet in experta, & ignara

decanorum turba mercurio per se præcipitato adscribat vim sudoriferam, falsissimum tamen est, & fides eorum assertioni non adhibenda, quia per volatile sulphur præcipitatus, & rubificatus est, adeoque semper idem mercurius erit.

Sulphur verò externum per alcali quoddam nobile, magno ingenio, & arte ab eo licet sequestratum fuit, vacui tamen impatiens rursus paruo temporis spatio novo, & simili reinduit se, *docente id Magistro de dieta: seorsim, neque sibi, neque vlli alii sufficit, imò præterea confirmat id Geber reliquorumque sapientum turba: quare admodum eleganter auri seculi Autor fol. 90., saturnus auus illius, inquit, illum ex mera ira in id, quod fuerat, iterum commutat:* Et proinde polyphilos hic igneus spiritus & mercurii nomen adeptus est. Hæc ita se habere norunt illi, qui has transferunt *arumnas* ait Cosmopolita.

Cum vero mercurius mundus, & purus pro turbith, præcipitatur cum acido vitrioli, quod per sex dies, & noctes igne vehementissimo, & naturæ possibili distillatur, tunc sane acquirit à dicto acido ad-

Aqua superat ignem 1800. gradus

quantum non noxia corpora tardant, Virgil.

HIPPOCRATES. 223

admirabilem constantiam, & præstat quam plurima, quæ Crollius illi adscribit: liquet ex dictis, quo perfectiore sulphure præcipitatur mercurius, eò maiorem acquirere constantiam.

Mercurius de argento resuscitatus, & in eodem momento perfecto sulphuri reconiunctus, & mundificatus, inter coquendum varios, & admirabiles colores in vitri pariete, & in ipsa materia ostendit, eodem fere modo vt chalybi sulphureo contingit sub artificis manu pro lubitu: Aurora tamen philosophorum non est, neque credat quisquam, hunc præcipitatum esse panaceam illam, quam vidit Crollius apud Michaellem Sendiuoium, cuius nomen expressit in præfatione partis sextæ medio fere, literis maiusculis hinc inde sparsis sub his verbis *apud Magnum aliquem cui in æternum bene sit, Cum primis egregium Helioc Antharum borEalem, nam in Christo quiescentem cuiusmodi LENIS Denique conf Venerunt latitare temporum curr IcVlis*, quia non est per materiam primam vniuersalem reductus in materiam primam: quæ autem sit materia philosophorum

*Materia
prima edax
rerum*

prima, præter Hippocr. indigitat nobis *Ovidius Metamorp. lib. 15.* tempus edax rerum, id sonat materia prima, consumit in tempore quicquid ex ea productum fuit: Hinc Antiqui, Saturnum deuorare proprios filios, dixerunt, vt testatur Venerabilis Pythagoras: omne secretum, *inquit*, est in saturno, id est in antiquissima, & prima materia, de qua nunc satis.

Sulphur itaque externum mercurii, esse causã vomitus, & salivationis, non autem spiritus corrosiuos, quibus præcipitatur, docet acidum corrosiuum potentissimum ex vitriolo. Assertionem meam probat inunctio cum ipso mercurio viuo, qui gustum non afficit, nec eius quicquam sulphurei lingua percipitur, attamen externum mercurii sulphur acidissimum esse palam fit, quod in phio-la plani fundi præcipitatur ruber non secus, quam si aqua forti acidissima, & sulphurea præcipitaretur, vt ostendi.

Pro vnctione itaque primo cutem penetrat acidorum more, deinde perreptat *ad ventriculos, seu cavitates musculorum in sanis spiritu turgidas. Hippoc. de arte:* tunc secundo statim, vel tertio die lingue.

HIPPOCRATES. 225

guescere incipiunt vncti, tam sani, quam ægri: mercurio enim perinde est, perseuerans tortor vnguendo, donec tandem omnibus in ventriculis acidum occultum, & alcali, vel facultates, vt loquitur meus Hippoc. quas ibidem ostendi *naturali labore* operantes destruat, distemperet, & alienet. Acidum illud sulphuris mercurii, absorbet ventriculorum alcali, & eius socium aliàs occultum acerrimo veneno acidius, & manifestum reddit, sic vna facultate extincta, acidum veneno auctum pergit operando retrogrado modo, resoluitque causticorum more, omne alimentum in putridum liquamen, illud virtus vitalis, quæ superest, vel ipsa natura, voca vt lubet, expellere tentans per loca commoda, & apta, partim per sudores dissipat, partim purgatoria vi per aluum deturbat magnis torminibus.

Vnde liquet, quare multi per saluationem sanati post longum temporis interuallum in pristinum morbum, aut peiorem relabantur, maligna scil. dispositione in corpore relicta.

Dentes autem, & gingiuas occulta, ac venenosa mercurii acidi-

tas primario lædit, sicut reliqua
 acida putrefactiua scorbuto teste,
 quæ gingiuas dissoluunt, ac ner-
 uosum genus accendunt, tunc san-
 guis ibidem acescit, putrescit omni
 fætole olentiùs tanto contagio, vt
 & labia eius contactu vlceren-
 tur, & intus buccæ vlceren-
 tur, idque non solum ab eius ex-
 terna vnctione contingit, sed etiã
 mercurius viuis in pauca quanti-
 tate repetitis vicibus per os assum-
 ptus idem præstat, vt testatur ex-
 perientia, notaruntque Rondele-
 rius, atque Platerus. Huius census
 sunt pilulæ ex mercurio viuo
 Barbarossæ dictæ. Hic quadrat
 versus ille antiquus Mathesi in
 Sarepta.

*Terram mercuri producta me-
 ralla veneno,*

*Esse ferunt, verum est, nil nisi
 virus habet.*

Hinc patet, quid sentiendum
 sit de hoc sulphure, quod hac tem-
 pestate, per quorundam satraparum
 ora huius Regiæ, sub credula,
 firmaque pollicitatione illustris,
 suavis, atque vitalis auræ, tristem
 dirum, truculentum, fætidumque
 halitum spirat, Inde meus Hippoc.
 de lege. Imperitiam malum the-
 saurum &c. alta voce exclamat.

Hic

*Nolite time-
 re dentes,
 quia, nec
 vanam, nec
 vacuã qui-
 dem eius
 umbram
 cognoscunt*

HIPPOCRATES. 227

Hic ratio reddi posset, quare in auratores, & qui mercurij fumum inspirant, plerumque temporum progressu, aut tremunt, aut artubus contrahuntur, sed cum non sit huius loci, ea hic prætereo.

Mercurius proinde ex Argento regeneratus, licet per integrum annum diuerso igne in supranominata phiola plani fundi coctus, nullo tamen gradu per se præcipitari posse notauit, adeoque regeneratum huiusmodi mercurium sulphure illo externo carere, mechanica necessitate patet, cuius absentia sudores mouet, blandæque actiones suas perficit.

Naturalis ergo mercurius, magno ingenio in partes suas essentielles diuisus, & reconiunctus cum nouo, & perfecto sulphure nascitur *subiectum omnis mirabilitatis* verba sunt. H. C. Agrip. in scala vnitatis: sed de eo nunc pluribus agere mei instituti non est nisi quatenus vulgatæ medicinæ inseruire debeat, intra limites me continebo.

Patet ex dictis, quod nec vitriolum, nec sulphur, cuiuscunque sit generis, vel vim corrosiuam sublimato similem, vel pondus addat,

Separatur spirit. ab aqua, ut putrescat, & appareat granis, postea reducat sp. exalto in aquã, & faciat iungere simul: verba Cosmopolita tract 5.

vt nobis imponit turba scribillando ob id *vitriolum caute esse calcinandum, ne spiritus pereant*, his enim mercurius in sublimatione non indiget, sed saltem humido vitrioli sulphure, quod eleuatur, vt dixi, à spiritu nitri, amboque iuncta agunt solum in mercurii sulphur externum, affurgitque aucto igne in puluerem rubrum non corrosiuum, quem Huserus, & Crollius Paracelsi Arcanum corallinum crediderunt: hi autem eius mentem non intellexerunt, ideoque sunt in opinione falsi.

Cum vero vitriolo, & nitro superadditur sal marinum, tunc mercurius albescit, fit corrosiuus sublimatus, crescitque in pondere, vt suo loco supra ostendi.

Corroditur, vt dixi, mercurius aqua forti ex vitriolo, & nitro, vel alumine, & nitro, quæ aqua post mercurii dissolutionem euaporatur ad siccitatem, in fine igne forti adhibito, vt vasis fundus candeat, sic in matraccio remanet puluis rubeus ab inuentore mercurius præcipitatus dictus.

Hic puluis escharoticus est, quare crassas sordes vlcera, & callos detrahit, hyperfarcin omnem arenam absumit &c.

Mer-

HIPPOCRATES. 229

Mercurium hunc in aqua forti solutum, escharoticum nimirum, rodentem, & causticum iubet scriba misceri cum emplastro de ranis anodino Vigonis fol. 681. quia nimirum absurdum inuentum esse putat mercurium salina mortificare, quasi Ioan de Vigo ignorasset modum soluendi in aqua forti, qui vulgaris præcipitati inuentor fuit, ea de causa, & hodie vocatur Vigonis.

Hic postquam ex mercurio escharoticum præparare docuisset, nunc quoque ex eodem mercurio anodinum emplastrum, ad mitigandos artuum dolores à virulenta lue obortos præparare docet. Commiscuit autem mercurium viuum cum rebus dolorem mitigantibus: iussit itaque illum mortificari salina, & oleo laurino: quod fit in momento quasi, & postea reliquis ingredientibus superaddi, & in emplastri formam reduci.

Hanc Vigonis mortificationem eachinno excipit reformator, euertitque textum, & sententiam viri optimi: insuper addit conuicia, & calumnias, locoque mercurii viui addit causticum sine ablutioe vlla, vel ignis intensioe

pro

pro spirituum acidorum fuga, sed dum adhuc liquor est, iubet axungia, oleoque misceri, & ad consistentiam emplastri concoqui.

Ex fructibus ergo cognoscetis, reformatorem Augustanæ pharmacopæe carere omni distinguendi peritia, quia inter Escaroticum, & Anodinum, magnum est discrimen, ait enim mercurium corrosivum in axungia coctum, dulcem fieri, at tamen condylomata, atque collosas putridas carnes absumere: quæ contradictio responsum non meretur, quia propria confessio eam condemnat, opera enim ignis probant verum ignem, & mercurius condylomata absumentis, est verus præcipitatus, quia facit opera præcipitati, adeoque coctoris emplastrum escaroticum, Vigonis anodinum dici nequit, quia toto cælo aduersatur inventoris sententiæ. Plura de hac materia cap. 7 clavis.

Cum in mercurio versamur, pergam eadem via ostendere falsum acido non contrariare, ut scribillant. Vbi sciendum mercurium, cum alcali representet, neque sublimari, neque præcipitari posse nisi acidis, quæ cum per alcali, non autem per sal ab eo separantur, tunc

HIPPOCRATES. 231

tunc recurrit idem mercurius, qui erat antequam præcipirabatur, cuius exemplum quilibet, cui hæc res curæ est, ante oculos habet in mercurij vitæ sic dicti præparatione, quæ fit hoc modo.

Si cum mercurij sublimati (quem falsum ostendi) p. ij. commisceatur pars vna antimonij pulveris forma, ilico acidi salini spiritus deserant mercurium, & rodunt purum antimonij regulum, qui alcali est metallicum, & leuioris molis, quam mercurius, & est causa, quare hunc deserunt. Hæc mixtura cum ex retorta propellitur, decurrunt dicti spiritus acidi saturati regulo soluto in forma butyri, diciturque oleum antimonij corrosiuum, quod bis, vel ter, debet ad puritatem rectificari.

In hoc oleo rectificato macerant periti adamantes, qui ex accidenti in generatione maculas contraxerunt, & illustrantur pulcherrime.

Hoc oleum sola illinitione circulari est certissimum remedium gangrænæ, quam arcet à sana parte, vt docet Hartmannus in praxi, & notis in crollium. Gangræna enim alcali vrens est, caretque acido vitali, quod hoc modo loco restituitur.

Cui

Cui oleo si aqua limpida affunditur, diluitur aciditas in ea, caditque pulvis rarus, leuis, & candidissimus, qui toties noua aqua abluitur, vt gustu insipidus sit, diciturque ineptè mercurius vitæ, cuius 7. grana cum vino hausta vomitum, atque secessum mouent, in difficili partu diuinum sane refugium: vocatur etiam pulvis Algerotti.

*Cinnabaris
antimonij*

Mercurius autem, qui ab acidis, & corrosiuis spiritibus neglectus adoritur ab acido sulphure antimonij, & iterum constituunt occultum falsum, quod in eadem retorta ab ignis intensione eleuatur in cinnabarim, quæ etiam bis, vel ter, per se sublimari potest, & fit medicamentum in epilepsia non contemnendum.

Cinnabaris hæc, si cum alcali quodam commiscetur, & ex retorta igne vehementiore pellitur, tunc alcali bibit sulphur antimonij, & mercurius redit currens sine perditione virium, vel facultatum.

Aurum itaque non soluitur sine fale in acidis, vt neque antimonium, imò neque ipse mercurius: ergo fal non destruit acida, vt nec vice versa, *Mysterium operosa mi-*

nerua

ne
na
du
iti
hal
in
fen
gu
aci
&
At
cor
vel
nil
qui
stru

I
cha
tori
que
dis
& a
que
igno
acid
erit

HIPPOCRATES. 233

nerua aperuit contemplatoribus
naturæ arcanorum non iniucun-
dum.

Tandem sal si cum acidis inimi-
citiâ, aut occultam, aut apertam
haberet, id sane fieret manifestum
in solo butyro antimoniali adeo
sensibili, vt si vnica saltem aquæ
guttula inciderit in illud, statim
acidi spiritus aquæ sese associant,
& solutum antimonium albescit.
At in dictum butyrum inijce sal
commune naturale, vel artificiale,
vel alia salsa, etiam in quantitate,
nil sane mouebitur, ne turbabitur
quidem, tantum abest, vt illud de-
strueretur.

Dicta cum factis componit.

Cap. 25.

IN aqua ostendi alcali, nunc
porro ignem acidum esse me-
chanicè demonstrabo. Reforma-
toria turba docet crocum martis,
quem aperitiuum vocat, cum aci-
dis præparare, quem probo: docet
& alium crocum in sola flamma,
quem adstringentem appellat,
ignorans quod, & ignis flamma sit
acida, vnde & hic crocus similis
erit priori: hunc voca, vel adstrin-
gen-